

корупції і непотизму, «протестантська етика», індивідуальний розвиток і безпека, права людини) і, водночас, не відмовляючись від природних для Сходу «азійських цінностей» (колективізм, відчуття солідарності та єдності народу, «конфуціанська етика», принцип переваги безпеки соціуму над індивідуальною безпекою, трудоголізм, повага до старших тощо).

Список використаних джерел

1. За відмову обвинуваченого давати свідчення наступає кримінальна відповідальність: судді Антикору суду вивчають досвід Сінгапуру // Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/publication/148500-za-vidmovu-obvinuvachenogo-davati-svidchennya-nastupaye-kriminalna-vidpovidalnist-suddi-antikorsudu-vivchayut-dosvid-singapuru>.
2. Нонік В.В. Сінгапурська антикорупційна історія: досвід для України // Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1509>.
3. Шмаль Л. Сінгапурська модель протидії корупції: досвід для України // Режим доступу : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/6-2015/shmal.pdf>.

Дрозд Олексій Юрійович, начальник відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ: ДОСВІД КИТАЮ

Систему боротьби з корупцією в Китаї, яка вирізняється специфікою та особливою суворістю, відносять до *азіатської моделі протидії корупції*. Як відомо, в цій країні Східної Азії покарання за корупційний вчинок не обмежується тільки винесенням засудженому смертної кари через розстріл. Страждати, зазвичай, доводиться всій сім'ї, близьким і далеким родичам визнаної винною в корупції особи, зокрема: проводиться повна конфіскація їхнього майна; всіх їх виключають із лав комуністичної партії; позбавляють роботи; змушують привселюдно каятися тощо. Подібні покарання передбачені й для різних видів «симбіозів» між чиновниками, представниками силових структур і правопорушниками [1].

Останніми роками керівництво Китаю активно вживає заходів з протидії корупції не тільки у виконавчій, а й у законодавчій і судовій владі. У Китаї для контролю чиновників, крім Центральної комісії з перевірки дисципліни ЦК КПК і Міністерства контролю, було створено централізоване відомство з протидії корупції, яке так і називається - Державне управління з протидії корупції. Відповідно до принципів кадрової політики ЦК КПК у всіх органах влади КНР постійно проводиться ротація кадрів, яка не дає можливості чиновникам використовувати вже сформовані службові, родинні, дружні та інші зв'язки для здійснення незаконних дій, а тому є

антикорупційним заходом. Велике значення в Китаї приділяється формуванню у державних службовців високих моральних і етичних принципів, а також підвищенню у них почуття обов'язку та відповідальності за свою діяльність. Для цієї мети використовується розроблений Ху Цзіньтао «Моральний кодекс з восьми принципів» поведінки для громадян Китаю. Це наслідок того, що в Китаї традиційно вважають: суспільство має керуватися не тільки владою закону, а й нормами, правилами поведінки, моральними переконаннями, силою прикладу.

Корумповані чиновники в сучасному Китаї суворо караються, незалежно від займаних ними посад. Зокрема, судовий процес над міністром з продовольства і ліків КНР Чжен Сяоюй завершився смертним вироком. Безпосередньо перед виконанням вироку в офіційному китайському друкованому виданні China Daily було опубліковано останнє звернення Чжень Сяоюя до громадян КНР під назвою «Лист каяття». У своєму листі міністр стверджував, що з корисливих мотивів краще не прагнути до великої влади. Тому що це не той випадок, коли «чим більше, тим краще». Він радив будь-якому чиновнику не гнатися за високими постами, а, якщо хтось вирішить стати керівником високого рангу, то він повинен виховувати в собі почуття відповідальності, щоб його не спіткала доля самого Чжень Сяоюя. Адже ще Конфуцій зазначав: «Не турбуйся про те, що у тебе немає високого чину. Турбуйся про те, чи гідний ти його».

Проведені в Китаї за останні кілька років реформи в адміністративній, судовій, фінансовій системах і в органах юстиції не тільки дали відчутний результат у протидії корупції, але, що дуже важливо, отримали підтримку суспільства, підвищили довіру громадян до державної влади, партії КПК і суспільних інститутів.

Таким чином, досвід країн щодо запобігання корупції різноманітний і залежить від правових, соціальних, політичних умов, рівня економічного розвитку, удосконалення державного управління. Певні норми вже перейняті й діють в Україні, інші перебувають у стадії обговорення. Але вартий уваги той факт, що ефективність стратегії боротьби з корупцією визначається не кількістю пропонованих заходів, а їх якістю, тобто спроможністю реально впливати на ситуацію та змінювати її. Тому запозичувати такий досвід потрібно вибірково, з урахуванням наявних результатів застосування відповідної норми.

Список використаних джерел

1. [Соловйов В. М. Протидія корупції та бюрократизму: досвід Китаю / В. М. Соловйов // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією \(теорія і практика\). - 2011. - Вип. 24. - С. 108-116.](#)